

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

**ПОСЛЕРЕВИЗИОНИ ИЗВЕШТАЈ О МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА
Министарства финансија, Београд
по ревизији сврсисходности пословања
„Успостављање родно одговорног буџетирања
у Републици Србији“**

Број: 400-489/2023-04/33
Београд, 19. март 2024. године

Садржај:

1. УВОД.....	3
2. НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА.....	4
2.1 Принцип родне равноправности није на довољно ефикасан начин имплементиран у буџетски процес	4
2.1.1 Корисници буџетских средстава који су укључени у процес родно одговорног буџетирања поставили су неколико експлицитно повезаних родно одговорних циљева и индикатора	4
2.1.1.1 Опис несврсисходности.....	4
2.1.1.2 Исказане мере исправљања и њихово вредновање.....	5
2.1.1.3 Опис несврсисходности.....	5
2.1.1.4 Исказане мере исправљања и њихово вредновање.....	6
2.1.1.5 Опис несврсисходности.....	6
2.1.1.6 Исказане мере исправљања и њихово вредновање.....	7
3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА.....	7

1. УВОД

У Извештају о ревизији сврсисходности пословања број: 400-489/2023-04/25 од 4. децембра 2023. године Државна ревизорска институција (у даљем тексту Институција) је навела закључке и налазе.

С обзиром да све откривене несврсисходности нису биле отклоњене у току ревизије, Институција је од субјекта ревизије захтевала достављање одазивног извештаја.

Субјект ревизије је у остављеном року о деведесет дана доставио одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице.

У одазивном извештају су приказане мере исправљања утврђених несврсисходности. У послеревизионом поступку смо прегледали одазивни извештај и оценили његову веродостојност и оценили да ли су мере исправљања задовољавајуће.

У овом извештају:

- приказујемо несврсисходности које су обелодањене у извештају о ревизији за које је захтевано предузимање мера исправљања,
- резимирамо предузете мере исправљања и
- дајемо мишљење о томе да ли су мере за исправљање стања, исказане у одазивном извештају, задовољавајуће.

2. НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА

ПРИОРИТЕТ 2 - Несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана

2.1 Принцип родне равноправности није на довољно ефикасан начин имплементиран у буџетски процес

2.1.1 Корисници буџетских средстава који су укључени у процес родно одговорног буџетирања поставили су неколико експлицитно повезаних родно одговорних циљева и индикатора

2.1.1.1 Опис несврсисходности

Планом увођења родно одговорног буџетирања у поступак припреме и доношења буџета Републике Србије за 2024. годину дефинисано је да корисници који су већ укључени у процес родно одговорног буџетирања настављају са применом и даљим унапређивањем и треба да формулишу родно одговорне циљеве и показатеље који мере унапређење равноправности жена и мушкараца. Дакле, постојеће родно одговорне циљеве треба даље унапређивати. На основу дефинисаних циљева, потребно је планирати и родно одговорне показатеље који се односе на лица и то разврстана по полу.

Имајући у виду да је прописани рок за примену одредаба Закона које се односе на родно одговорно буџетирање у целини до доношења буџета Републике Србије и буџета локалних власти за 2024. годину, као и да су у међувремену донети прописи и стратешка документа којима се уређује родна равноправност и антидискриминациона политика, те како су у овим документима већ дефинисане мере, активности и циљеви који треба да допринесу унапређењу у овој области, препорука је да у припреми финансијских планова за 2024. годину сви буџетски корисници утврде циљ чијим остварењем се очекује да буду мапиране активности из њихове надлежности са аспекта циљева утврђених прописима који уређују родну равноправност и антидискриминацију и да на основу тога буду одређени приоритети за родно одговорно планирање.

Према образложењу одговорног лица Министарства финансија, при утврђивању буџетских корисника који су постепено увођени у процес, пошло се од надлежности органа прописане Законом о министарствима. Иако у значајном делокругу рада државне управе има родних аспеката, фактичко стање података и евиденција није такво да је могуће извршити родну анализу без значајних додатних улагања у различитим областима. Из наведеног разлога овај процес треба да се одвија постепено, као и процес увођења родно одговорног буџетирања, у складу са јачањем институционалних капацитета и одрживе интеграције родно одговорног буџетирања у буџетски процес и реформу јавних финансија.

У процес интегрисања родно одговорног буџетирања у буџетски процес још увек нису укључени они буџетски корисници који у својим буџетима приказују само административне трошкове и плате запослених, а који немају ингеренције у областима које се директно тичу грађана и грађанки у Србији, односно не пружају за њих никакве услуге или добра (нпр. кабинети, управни окрузи и сл.), као и буџетски корисници у чију надлежност се родна равноправност уклапа посредно и уз значајне додатне анализе за које у овом тренутку нема

капацитета (Републички хидрометеоролошки завод, Геолошки завод Србије, Републички сеизмолошки завод).

2.1.1.2 Исказане мере исправљања и њихово вредновање

Субјект ревизије је доставио оверен одазивни извештај у форми акционог плана у коме је навео да ће се Упутство за израду програмског буџета ажурирати до 5. јула 2024. године, односно до рока за достављање упутства директним корисницима средстава буџета Републике Србије за припрему нацрта буџета Републике Србије, у складу са чланом 31 Закона о буџетском систему, тако што ће се прописати за које програмске активности/пројекте није потребно дефинисати родно одговорне циљеве и индикаторе Законом о буџетском систему.

Након истека рокова по датим приоритетима и достављања доказа оценићемо да ли су несврсисходности откљоњене. Отклањање утврђене несврсисходности је у току. Вредновање је извршено имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања.

2.1.1.3 Опис несврсисходности

У буџету за 2021. годину, 47 директних корисника буџетских средстава је родно одговорно буџетирање имплементирало кроз 69 програма, 75 програмске активности и 22 пројекта, 139 РОБ циљева и 252 родно осетљива индикатора.¹

Анализом родно одговорних циљева и индикатора, можемо закључити да:

- 1) један део родно одговорних циљева и индикатора представља делокруг буџетског корисника;
- 2) један део родно одговорних циљева и индикатора представља израду родне анализе;
- 3) један део родно одговорних циљева и индикатора представља укључивање родне перспективе у циљеве и показатеље у оквиру програмске структуре

Сходно датој инструкцији Министарства финансија, један део буџетских корисника је приступио изради родне анализе.

Упутством за увођење родно одговорног буџетирања наведено је да родна анализа обухвата поступак прикупљања, анализе и тумачења родно сензитивних података у одређеној области, ради бољег разумевања препрека у остваривању родне равноправности која је дефинисана законом у пракси, укључујући препреке у приступу јавним услугама или јавним добрима, неразумевање различитих потреба и приоритета које одређене полне, старосне, образовне и друге карактеристике имају, а на које буџетски корисник одговара својим политикама и програмима.

Родна анализа треба да послужи усвајању стратешког приступа у отклањању родних неравноправности, односно улагању у оне приоритете у датој области или ресору, где ће програми који се финансирају остварити највећи помак у отклањању неравноправности.

Инструкцијом Министарства финансија није обухваћен појам родне анализе који је ближе уређен Законом о родној равноправности, којим је прописано да родна анализа представља процењивање утицаја последица сваке планиране активности, укључујући законодавство, мере и активности, јавне политике и програме, по жене и мушкарце и родну равноправност у свим областима и на свим нивоима.²

¹ Број индикатора о којима су буџетски корисници доставили Извештај о учинку је већи од броја родно осетљивих индикатора укључених у Извештај о напретку за 2021. годину, с обзиром да су у извештај о учинку ушли и индикатори који нису нужно родно одговорни али су у буџету повезани са родно одговорним циљевима на нивоу програма и програмских активности/пројеката.

² Члан 6 став 1 тачка 7 Закона о родној равноправности.

2.1.1.4 Исказане мере исправљања и њихово вредновање

Субјект ревизије је доставио оверен одазивни извештај у форми акционог плана у коме је навео да ће се Планом увођења родно одговорног буџетирања у поступак припреме и доношења буџета Републике Србије за 2025. годину ближе дефинисати појам ресорне, односно секторске родне анализе. Чланом 16 став 1 Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 103/15, 72/19 и 149/20) прописано је да План поступног увођења родно одговорног буџетирања доноси министар надлежан за финансије најкасније до 31. марта текуће године за наредну годину.

Након истека рокова по датим приоритетима и достављања доказа оценићемо да ли су несврсисходности отклоњене. Отклањање утврђене несврсисходности је у току. Вредновање је извршено имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања.

2.1.1.5 Опис несврсисходности

Израђена су три извештаја о учинку по родно одговорним буџетским циљевима и индикаторима који су планирани и усвојени у Закону о буџету Републике Србије (РС) и у Покрајинској Одлуци о буџету за 2021, 2020. и 2019. годину.

Циљ извештаја је сагледавање учинка из угла родне равноправности, односно сагледавање којим се утврђује да ли су активности планиране и реализоване у складу са планом, у којој мери су реализоване и који су резултати том приликом остварени. Такође, циљ извештаја је усмерен и ка буџетским корисницима, како би даље унапређивали програме тако да затварају родни јаз и поспешују свакодневни живот жена и мушкараца, девојчица и дечака у РС, узимајући у обзир пол, место становања, здравствено стање или нека друга својства која додатно утичу не остваривање једнаких могућности.

Трећи извештај о учинку родно одговорног буџетирања у Републици Србији у 2021. години (буџет за 2021. годину) урађен је на основу извештаја о учинку које су UN Women доставили Министарство финансија и Покрајински секретаријат за финансије и обухвата само оне буџетске циљеве и програме/ пројекте који имају уведено родну перспективу, односно оне буџетске кориснике који су у 2021. години били у обавези да примене родно одговорно буџетирање (РОБ). Након сваког од наведених буџетских циљева/програма/пројеката дат је коментар експерткиња за родну равноправност, као и предлог за даља унапређења при дефинисању самих циљева или/и извештавања. Овај коментар истакнут је и обојен другом бојом.

На насловној страни извештаја су наведена имена физичких лица која су припремала извештај, а у заглављу се налазе логои Координационог тела за родну равноправност, Министарства финансија и UN Women.

Извештај обухвата анализу буџетских циљева и индикатора који за крајњи циљ имају унапређење родне равноправности, у складу са Законом о буџетском систему. Поред сагледавања ефеката уложених средстава на родну равноправност, он треба да помогне буџетским корисницима да унапреде праћење напретка у остваривању родне равноправности у оквиру својих надлежности као извештавање у овој области. Извештај омогућава да се процени да ли постављени циљеви и индикатори доводе до жељеног резултата и омогућава боље планирање улагања у оне циљеве који доприносе постизању равноправности и затварању родног јаза.

2.1.1.6 Исказане мере исправљања и њихово вредновање

Субјект ревизије је доставио оверен одазивни извештај у форми акционог плана у коме је навео да ће се Планом увођења родно одговорног буџетирања у поступак припреме и доношења буџета Републике Србије за 2025. годину ближе дефинисати сарадња са Агенцијом Уједињених нација за родну равноправност и оснаживање жена (UN Women) у области израде и објављивања извештаја о учинку родно одговорног буџетирања у Републици Србији.

Након истека рокова по датим приоритетима и достављања доказа оценићемо да ли су несврсисходности отклоњене. Отклањање утврђене несврсисходности је у току. Вредновање је извршено имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања.

3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА

Прегледали смо одазивни извештај, који је поднео субјект ревизије. Оценили смо да је одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице субјекта ревизије, веродостојан.

Вредновање мера исправљања смо оценили на основу њиховог описа и достављене документације (акционог плана субјекта ревизије којим су планиране активности на отклањању откривених несврсисходности). Сматрамо да смо добили довољне и одговарајуће доказе да можемо изрећи мишљење да ли су мере исправљања задовољавајуће.

Оцењујемо, да су планиране мере исправљања, наведене у акционом плану и описане у одазивном извештају који је поднео Субјект ревизије задовољавајуће.

Напомена:

У складу са одредбама члана 37 Закона о Државној ревизорској институцији, а након истека рокова исказаним у одазивном извештају, потребно је да обавештавате Институцију о предузетим мерама и активностима о отклањању откривених несврсисходности према роковима из одазивног извештаја и доставите одговарајуће доказе.

По истеку три године Институција ће утврђивати ефекте остварене након спровођења препорука и отклањања откривених несврсисходности.

У ове ефекте укључиће се и ефекти које будете ви исказали предузетим мерама и активностима из одазивног извештаја.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
19. март 2024. године